

1968

SZEMÉLYES ÜGYBEN

Írta: BÁN OSZKÁR

"Irní annyit tesz, mint ítélőszéket tartani önmagunk fölött." Ez azt jelenti, hogy az írónak hallgatás a kötelessége minden kritikával szemben, amint közreadja irását. Ezt a szentenciát vallom és vállalom írásaimmal, így "A hajsza végén című", a közelmúltban megjelent verseskönyvemmel kapcsolatban is. Ha most mégis megszólalok, ezt azért teszem, hogy védjem magam az "utánzás", az utánézés vádjá ellen, hanem hogy egy kis elmefuttatást tartsak a minden versíró

Bán Oszkár

erő külső hatások és általában a versírás technikájának dolgában.

A napokban egy ismerősöm sok szép szót mondott a könyvről, amint az szokás, de dicséretet érdemlő őszinteséggel közölte azt is, hogy véleménye szerint Ady hatása alatt állok. Ma — amár rövidesen 50 éve lesz, hogy Ady meghalt, senki sem írhat magyarul verset "Ady-hatás" nélkül. Nemcsak költők verseiben, de emberek

beszédében, még ujságcikkekben is valamilyen formában fölűti a fejét Adynak, minden korok legnagyobb magyar költőjének a géniusza - az "Ady-hatás".

Az én életemben kivételes szerepe van Adynak. 1938 és 1965 között, amikor egyetlenegy szót sem irtam magyarul, nap nap után a legnagyobb szeretettel, örömmel és élvezettel olvastam Ady verseit. Amikor megint elkezdtem magyarul írni, Gombos Zoltán szerkesztő egyszer megkérdezte, hogy mi a magyarázata annak, hogy meg tudtam őrizni a magyar nyelv tisztaságát beszédemben és írásomban. A válaszom ez volt: hogy sohase szüntem meg Adyt olvasni.

Adyn kívül még négy nagy magyar költő befolyása észlelhető a verseimben. Ezek: Arany János, Babits Mihály, Kiss József és Ignótus. Arany Jánostól a "Rege a csodaszadvasról" formáját vettem át az amerikai magyar költőkről irt versemben. Babits Mihály versei közül a "Cigánydal" strofa-szerkezetét és ritmusát használtam fel "Halálvonat" című versemben. Kiss Józseftől leginkább egyik-másik öregkori versének a hangula-

tát vettem kölcsön, hogy versbe öntsem az élettől bucsuzó és halálra készülő öreg ember hangulatát. Két versem Ignotus hatásának jeleit viseli. Az egyik "Felelés egy Ignotus verssel," a másik az alkotásnak alig tudatos lázában felhasználta egy Ignotus-vers dallamát, hogy éppen Ignotus menyé tragikus halálát rögzítse versbe. "Az én asszonyom" című vers ezt az alcimet viseli: "Az én menyasszonyom" című Ady vers nyomán." Ez a vers talán az, — melyre leginkább illik az Ady utánzás gyanuja. Nekem azonban az a véleményem, hogy az én versem nem szolgálai utánérzése az Ady versnek. Az Ady versforma használatával az volt a célom, hogy szembeállítsam egy élete estéjét élő író gondolatait és érzéseit egy ifjúkorban írott verssel.

Mindezzel csak azt kívánom hangsúlyozni, hogy nemcsak hogy nem tartom bűnnek, de szükségesnek és elkerülhetetlennek tartom, hogy minden író ismerje az elődök műveit és alávesse magát azok befolyásának. Más elbírálás alá esik az, hogy hitvány, nevetséges utánzás-e a műve. Ennek az elbírálása aztán az olvasó joga.

Még egy szó az olvasóhoz. Említett könyvemből 50 példány félre van téve ezen lapok azon olvasói részére, akik szeretik a verset. Akit érdekel, megkaphatja ingyen, ha levelet intéz a szerkesztőséghez és kér egy példányt.

